

Hodnocení vybraných položek rozvahy v podniku služeb – účetní a daňový pohled

Bakalářská práce

Studijní program:

B0413A050006 Podniková ekonomika

Studijní obor:

Management služeb

Autor práce:

Barbora Dušátková

Vedoucí práce:

Ing. Zdeněk Brabec, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Zadání bakalářské práce

Hodnocení vybraných položek rozvahy v podniku služeb – účetní a daňový pohled

Jméno a příjmení: **Barbora Dušátková**
Osobní číslo: E19000013
Studijní program: B0413A050006 Podniková ekonomika
Specializace: Management služeb
Zadávací katedra: Katedra financí a účetnictví
Akademický rok: **2021/2022**

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek.
2. Vymezení dlouhodobého majetku z účetního hlediska.
3. Vymezení dlouhodobého majetku z daňového hlediska.
4. Komparace vlivu rozdílného zachycení dlouhodobého hmotného majetku na hospodářský výsledek podniku a základ daně z příjmů.
5. Formulace závěrů a zhodnocení výzkumných otázek.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

30 normostran
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

- ALEXANDER, David a Christopher NOBES, 2020. *Financial accounting: an international introduction*. Seventh edition. Harlow, England: Pearson. ISBN 978-1-292-29583-1.
- CHALUPA, Rostislav, aj., 2020. *Abeceda účetnictví pro podnikatele*. 17. aktualizované vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7554-250-2.
- KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav HEJRET, 2020. *Zákon o účetnictví s komentářem*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1047-6.
- LOŠŤÁK, Milan a Pavel PRUDKÝ, 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 18. vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7554-219-9.
- MARKOVÁ, Hana, 2021. *Daňové zákony 2021: úplná znění platná k 1. 1. 2021*. 32. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1333-0.
- PROQUEST, 2021. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2021-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz>

Konzultant: Iveta Židlická, účetní

Vedoucí práce:

Ing. Zdeněk Brabec, Ph.D.
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání práce:

1. listopadu 2021

Předpokládaný termín odevzdání:

31. srpna 2023

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Martina Černíková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

14. června 2022

Barbora Dušátková

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na hodnocení dlouhodobého majetku z účetního a daňového pohledu. Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části je na základě literární rešerše, zákona o účetnictví a zákona o daních vymezen dlouhodobý majetek z účetního i daňového pohledu a také způsoby jeho odpisování. Praktická část obsahuje představení vybraného podniku, charakteristiku jeho majetku a odpisy konkrétních druhů majetku. V další části praktické práce jsou mezi sebou účetní a daňové odpisy majetku porovnány a je zhodnoceno, který způsob odpisování je výhodnější. V poslední části je provedena komparace jednotlivých způsobů odpisování a je zjištěna velikost daňové úspory.

Klíčová slova

daňové odpisy, dlouhodobý finanční majetek, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, účetní odpisy

Annotation

The Evaluation of Selected Items of the Balance Sheet in the Service Business – the Accounting and Tax Perspective

This Bachelor thesis focuses on evaluating fixed assets from an accounting and tax perspective. The work is divided into two parts, theoretical and practical. In the theoretical part, fixed assets are defined from both accounting and tax perspectives, as well as how they are depreciated, based on literary research, the Accounting Act, and the Tax Act. The practical part includes the presentation of the selected company, the characteristics of its assets, and the depreciation of specific types of assets. In the next part, the accounting and tax depreciation of assets are compared with each other, and it is assessed which method of depreciation is preferable. In the last section, there is a comparison of the various depreciation methods, and the amount of tax savings is determined.

Keywords

accounting depreciation, intangible assets, long-term financial assets, tangible assets, tax depreciation

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu této práce Ing. Zdeňku Brabcovi za užitečné rady a odborné vedení práce. Poděkování patří také konzultantce paní Ivetě Židlické, která mi poskytla potřebné informace pro praktickou část práce.

Obsah

Seznam tabulek	10
Seznam zkratk	12
Úvod	13
1 Dlouhodobý majetek z účetního pohledu	14
1.1 Způsoby pořizování a oceňování DM.....	16
1.2 Účetní odpisy	18
1.2.1 Časové odpisy.....	19
1.2.2 Výkonové odpisy	21
1.2.3 Komponentní odpisy	21
1.3 Odpisový plán	22
1.4 Vyřazování dlouhodobého majetku	23
2 Dlouhodobý majetek z daňového pohledu	24
2.1 Hmotný majetek.....	24
2.2 Nehmotný majetek.....	25
2.3 Evidence a ocenění majetku	25
2.4 Technické zhodnocení	26
2.5 Daňové odpisy	27
2.5.1 Rovnoměrné odpisování	27
2.5.2 Zrychlené odpisování	28
2.6 Daňová uznatelnost odpisů	29
2.7 Vyřazování dlouhodobého majetku	29
3 Dlouhodobý majetek v daném podniku	31
3.1 Charakteristika podniku	31
3.2 Vymezení dlouhodobého majetku podniku	32
3.3 Pořízení dlouhodobého majetku	33
3.4 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku.....	33

3.5	Způsob odpisování.....	34
3.6	Konkrétní majetek podniku	34
4	Výpočet účetních a daňových odpisů majetku podniku	37
4.1	Výpočet účetních odpisů majetku.....	37
4.2	Výpočet daňových odpisů majetku.....	42
5	Komparace vlivu rozdílného zachycení dlouhodobého hmotného majetku podniku na základ daně z příjmů.....	47
5.1	Komparace účetních odpisů.....	47
5.2	Komparace daňových odpisů.....	51
5.3	Komparace účetních a daňových odpisů a jejich vliv na základ daně.....	54
Závěr	60	
Seznam použité literatury	62	
Seznam příloh	65	

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 Hlavní skupiny DHM za rok 2020 (v tis. Kč)</i>	35
<i>Tabulka 2 DM společnosti v letech 2015-2020 (v tis. Kč)</i>	35
<i>Tabulka 3 Hlavní skupiny DNM za rok 2020 (v tis. Kč)</i>	36
<i>Tabulka 4 Rovnoměrné účetní odpisy monitoru v Kč</i>	38
<i>Tabulka 5 Zrychlené účetní odpisy monitoru v Kč</i>	38
<i>Tabulka 6 Rovnoměrné účetní odpisy softwaru v Kč</i>	39
<i>Tabulka 7 Zrychlené účetní odpisy softwaru v Kč</i>	39
<i>Tabulka 8 Rovnoměrné účetní odpisy notebooku v Kč</i>	40
<i>Tabulka 9 Zrychlené účetní odpisy notebooku v Kč</i>	40
<i>Tabulka 10 Rovnoměrné účetní odpisy osobního automobilu v Kč</i>	41
<i>Tabulka 11 Zrychlené účetní odpisy osobního automobilu v Kč</i>	41
<i>Tabulka 12 Rovnoměrné daňové odpisy monitoru v Kč</i>	42
<i>Tabulka 13 Zrychlené daňové odpisy monitoru v Kč</i>	42
<i>Tabulka 14 Rovnoměrné daňové odpisy softwaru v Kč</i>	43
<i>Tabulka 15 Zrychlené daňové odpisy softwaru v Kč</i>	44
<i>Tabulka 16 Rovnoměrné daňové odpisy notebooku v Kč</i>	44
<i>Tabulka 17 Zrychlené daňové odpisy notebooku v Kč</i>	45
<i>Tabulka 18 Rovnoměrné daňové odpisy automobilu v Kč</i>	45
<i>Tabulka 19 Zrychlené daňové odpisy automobilu v Kč</i>	46
<i>Tabulka 20 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč</i>	48
<i>Tabulka 21 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč</i>	49
<i>Tabulka 22 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč</i>	50
<i>Tabulka 23 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč</i>	51
<i>Tabulka 24 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč</i>	52
<i>Tabulka 25 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč</i>	52
<i>Tabulka 26 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč</i>	53
<i>Tabulka 27 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč</i>	54
<i>Tabulka 28 Komparace účetních a daňových odpisů monitoru a jejich vliv na základ daně v Kč</i>	54
<i>Tabulka 29 Úspory na dani u monitoru</i>	55
<i>Tabulka 30 Komparace účetních a daňových odpisů softwaru a jejich vliv na základ daně v Kč</i>	56

<i>Tabulka 31 Úspory na dani u softwaru</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 32 Komparace účetních a daňových odpisů notebooku a jejich vliv na základ daně v Kč.....</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 33 Úspora na dani u notebooku</i>	<i>58</i>
<i>Tabulka 34 Komparace účetních a daňových odpisů osobního automobilu a jejich vliv na základ daně v Kč.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabulka 35 Úspory na dani u osobního automobilu</i>	<i>59</i>

Seznam zkratek

CP	Cenné papíry
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
MAN	Metropolitní síť
PO	Právnícká osoba
TOMK	Tabulkový odpis měsíční s krácením
VH	Výsledek hospodaření
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZÚ	Zákon o účetnictví

Úvod

Každá účetní jednotka má ve svém vlastnictví dlouhodobý majetek, ať už se jedná o hmotný, nehmotný či finanční. Záleží ovšem na dané jednotce jakým způsobem na něj bude nahlížet. Majetek může definovat buď z účetního nebo daňového pohledu. Obě tyto hlediska pochopitelně definují majetek jinak. Jedná se především o jeho pořízení, následné zařazení a odpisování daného majetku.

Teoretická část je rozdělena do dvou kapitol, které pojednávají o dlouhodobém majetku z účetního a daňového hlediska. V obou kapitolách je majetek nejprve charakterizován podle literární rešerše a daných zákonů. Dlouhodobý majetek z účetního pohledu je vymezen zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví a z pohledu daňového je majetek upravován zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Následně jsou v obou kapitolách vymezeny jak účetní tak daňové odpisy a metody jejich výpočtu. Účetní odpisy slouží v účetnictví k tomu, aby podávaly věrný a poctivý obraz skutečnosti. Naopak daňové odpisy slouží ke stanovení základu daně z příjmů. V první kapitole je dále vysvětlen odpisový plán a jsou zde vymezeny způsoby vyřazení majetku. V poslední části kapitoly daňového pohledu je vymezena daňová uznatelnost odpisů, jaké situace mohou u uznatelnosti odpisů nastat a také způsoby vyřazení majetku.

Praktická část bakalářské práce analyzuje způsoby odpisování ve vybrané společnosti Liberecká IS, a.s. Nejprve je zde uvedena charakteristika společnosti a její dlouhodobý majetek, u kterého jsou v druhé části vypočteny odpisy. Následně je analyzováno, který způsob odpisování je pro podnik výhodnější. V poslední části je provedena komparace odpisů a jejich vliv na základ daně z příjmů.

1 Dlouhodobý majetek z účetního pohledu

Dle § 19. odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, platí, že se majetek účetních jednotek člení na majetek dlouhodobý a krátkodobý. Dlouhodobým majetkem se rozumí takový majetek, jehož doba použitelnosti, popřípadě sjednaná doba splatnosti při vzniku účetního případu, je delší než 1 rok. Ostatní majetek je považován za krátkodobý.

Dlouhodobý majetek (dále jen DM) z účetního hlediska je dále přesněji vymezen v návaznosti na výše uvedenou obecnou úpravu uvedenou v zákonu o účetnictví vyhláškou Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., v platném znění, a to konkrétně v paragrafech č. 6-8. Dle těchto ustanovení se DM z účetního hlediska člení na tři skupiny:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Podstatným rysem dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je, že umožňuje nebo rozšiřuje stávající činnost podniku. Tento majetek není běžně určen k prodeji, ale slouží účetní jednotce pro zajišťování jejího chodu po dobu delší než jeden rok, postupně se opotřebovává a prostřednictvím odpisů přenáší svou hodnotu do nákladů, resp. výsledku hospodaření. (Vlčková, 2020, s. 33)

Naproti tomu dlouhodobý finanční majetek účetní jednotka nepořizuje s cílem používat ho ke své činnosti, ale má sloužit k tomu, aby z něho měla prospěch v podobě určitých výnosů. Takovým výnosem mohou být např. přijaté podíly na zisku, výnosové úroky nebo jiné kapitálové zhodnocení. (Vlčková, 2020, s. 33)

Dlouhodobý hmotný majetek - odpisovaný

Mezi dlouhodobý hmotný majetek (dále jen DHM) odpisovaný se řadí stavby, hmotné movité věci a jejich soubory, pěstitelské celky trvalých porostů, dospělá zvířata a jejich skupiny. To zahrnuje stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla, právo stavby, pokud není záměrem účetní jednotky realizovat stavbu, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technické rekultivace, byty a nebytové prostory. (Vlčková, 2020, s. 34)

Hmotné movité věci a jejich soubory se samostatným technicko-ekonomickým určením musejí splňovat podmínku doby použitelnosti delší než jeden rok a hodnoty od výše ocenění určené účetní jednotkou. Dále se sem zahrnují pěstitelské celky trvalých porostů, které obsahují ovocné stromy nebo ovocné keře, a trvalý porost vinic a chmelnic za určitých podmínek a též zvířata a jejich skupiny (např stáda, hejna) za stejných podmínek. (Vlčková, 2020, s. 34)

Dlouhodobý hmotný majetek – neodpisovaný

Mezi DHM neodpisovaný se řadí pozemky a umělecká díla a sbírky. Pozemky a předměty z drahých kovů se zahrnují mezi DHM vždy, bez ohledu na výši ocenění (pokud nejsou pořízovány jako zboží za účelem prodeje). (Vlčková, 2020, s. 34)

Dále se podle § 28 zákona 500/2002 Sb. neodpisují:

- umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky, movité kulturní památky, předměty kulturní hodnoty a obdobné hmotné movité věci stanovené zvláštními právními předpisy,
- nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a technické zhodnocení, pokud není uveden do stavu způsobilého k užívání,
- finanční majetek,
- zásoby,
- najatý či obdobně užívaný dlouhodobý hmotný nebo nehmotný majetek, není-li zákonem nebo touto vyhláškou stanoveno jinak,
- pohledávky,
- preferenční limity, které nelze odpisovat podle času nebo výkonů, a povolenky na emise.

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek (dále jen DNM) obsahuje zejména nehmotné výsledky vývoje, software, ocenitelná práva a goodwill s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, při splnění povinností stanovených zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku. Dobou použitelnosti se rozumí doba, po kterou je majetek využitelný pro současnou nebo uchovatelný pro další činnost nebo může sloužit jako podklad nebo součást

zdokonalovaných nebo jiných postupů a řešení včetně doby ověřování nehmotných výsledků. (Skálová, 2021, s. 35)

Za DNM se také považuje technické zhodnocení DNM, a to od stejné výše ocenění. DNM nejsou především znalecké posudky, průzkumy trhu, plány rozvoje, návrhy propagačních a reklamních akcí, certifikace systému jakosti a software pro řízení technologií nebo pro zařízení, která bez tohoto softwaru nemohou fungovat. (Vlčková, 2020, s. 34)

Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek (dále jen DFM) obsahuje zejména:

- dlouhodobé podíly – ovládaná nebo ovládající osoba i podstatný vliv,
- poskytnuté dlouhodobé zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba i podstatný vliv,
- dluhové CP, u nichž má účetní jednotka záměr a schopnost držet je do splatnosti,
- ostatní dlouhodobé CP, u nichž zpravidla v okamžiku pořízení není znám záměr účetní jednotky,
- drahé kovy a kameny, případně předměty z nich, pokud nejsou vykazovány v položce DHM nebo zásoby.

(Vlčková, 2020, s. 35)

Jako DFM se evidují i zápůjčky a úvěry poskytnuté podnikem, které mají dlouhodobý charakter, tj. po dobu splatnosti delší než jeden rok. (Skálová, 2021, s. 38)

1.1 Způsoby pořizování a oceňování DM

Pořizování

Proces pořízení dlouhodobého majetku (dále jen DM) má určitá specifika. Někdy trvá období pořizování relativně dlouhou dobu. Po tuto dobu dochází k postupné kumulaci nákladů vynaložených na pořízení DM. Z tohoto důvodu je pro proces pořizování DM v účetnictví vyhrazena samostatná část a samostatná účtová skupina. (Hasprová, 2019, s. 101)

Po dobu pořizování DM se veškeré náklady vynakládané na jeho pořízení kumulují na samostatných účtech v účtové skupině 04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný

majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek. V okamžiku, kdy je tento proces ukončen, je známa konečná cena pořizovaného majetku a majetek se podle své povahy převede na příslušný účet majetkového charakteru účtové skupiny 01,02, 03 nebo 06. Znamená to, že daný majetek byl převeden do užívání, tj. byly zabezpečeny všechny technické funkce potřebné k jeho užívání a splněny všechny povinnosti vyplývající např. ze stavebních, požárních, ekologických, hygienických a bezpečnostních předpisů.

(Hasprová, 2019, s. 101)

Pořizování DNM a DHM se uskutečňuje zejména:

- koupí,
- vytvořením vlastní činností,
- nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti,
- bezúplatným převodem (darováním),
- vkladem DM od jiné osoby,
- převodem podle právních předpisů,
- převodem z osobního užívání do podnikání.

(Vlčková, 2020, s. 37)

Oceňování

Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se oceňuje podle § 25 a 27 ZÚ a § 47, 61 a 61a vyhlášky 500/2002 Sb.

Dle § 25 odst. 5 ZÚ se majetek oceňuje:

- **pořizovací cenou**, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související,
- **reprodukční pořizovací cenou**, což je cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje,
- **vlastními náklady** u zásob vytvořených vlastní činností; vlastní náklady zahrnují přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti,
- **vlastními náklady**, které u hmotného majetku kromě zásob a u nehmotného majetku kromě pohledávek vytvořeného vlastní činností zahrnují přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti vymezené v souladu s účetními metodami.

U určitých typů majetku je též možno použít ocenění **reálnou hodnotou**. Touto hodnotou se oceňují především:

- cenné papíry s výjimkou cenných papírů držených do splatnosti, dluhopisů pořízených v primárních emisích neurčených účetní jednotkou k obchodování, cenné papíry představujících účast v ovládané osobě nebo v osobě pod podstatným vlivem a cenné papíry emitovaných účetní jednotkou,
- deriváty,
- finanční umístění s výjimkou dluhopisů držených do splatnosti, jejichž emitentem je členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a jejichž hodnocení bylo alespoň dvěma mezinárodně uznávanými ratingovými agenturami stanoveno na úrovni České republiky nebo vyšší,
- pohledávky, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování,
- povinnost vrátit cenné papíry, které účetní jednotka zcizila a do okamžiku ocenění je nezískala zpět,
- část majetku zajištěná deriváty.

(Vlčková, 2020, s. 35)

1.2 Účetní odpisy

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se účetně odepisuje na základě odpisového plánu nepřímou prostřednictvím účetních odpisů, které si stanoví daňový subjekt sám s ohledem na opotřebení majetku odpovídajícímu běžným podmínkám užívání. Sazby účetních odpisů lze stanovit z hlediska času, doby upotřebitelnosti nebo ve vztahu k výkonům. Pokud účetní odpisy jsou stanoveny tak, aby zobrazovaly skutečný stav majetku, vzniká v řadě případů rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy. (Prudký, 2019, s. 97) Z hlediska času se odpisy dále dělí na rovnoměrné (lineární) a zrychlené (degresivní).

Odpisy DHM vykazují pokles jeho hodnoty v důsledku fyzického opotřebení, který bude v účetnictví uznán jako amortizace nebo v důsledku morálního opotřebení, které bude v účetnictví uznáno jako vratné odpisy, tzv. úprava o odpisy. (Matei, 2019)

Účetní odpisy mohou mít tři funkce:

- nákladovou – ta přenáší hodnotu dlouhodobého majetku do hodnoty výkonů,
- střídací – ta představuje akumulaci peněžních prostředků na reprodukci DM, které se získávají v tržbách za realizované výkony,
- oceňovací – tato funkce umožňuje reálné ocenění DM (výpočet zůstatkové ceny).

(Jindrová, 2021)

Stanovení výše odpisů je ponecháno na rozhodnutí účetní jednotky. Je zapotřebí přitom respektovat ustanovení § 28 ZÚ, § 56 VPU a ČÚS 013 (bod 4. Odpisování). (Strouhal, 2021. s. 42)

Odpisová metoda by měla vždy odrážet způsob, kterým jsou ekonomické užitky plynoucí z aktiva využívány podnikem, přičemž postupy odpisování se v průběhu účetního období nesmí měnit. Částky ve výši vypočteného ročního odpisu lze zúčtovat na konci účetního období, pokud se účetní jednotka nerozhodla zúčtovat odpisy v jiné periodě. (Hinke, 2017, s. 75)

1.2.1 Časové odpisy

Časovou metodu účetní jednotka použije v případě, pokud dochází k odpisování DM v závislosti na délce jeho používání. Je možno využít třech základních variant, a to rovnoměrné, zrychlené nebo zpomalené. (Valouch, 2012)

Rovnoměrné odpisy

Po provedení kategorizace DM účetní jednotka stanoví předpokládanou dobu používání příslušného DM, a to pro účely sestavení odpisového plánu. Předpokládaná doba používání DM se stanoví v letech, protože podle ČÚS 708 odst. 4 bod 3 v případě nabytí DM včetně technického zhodnocení se zahajuje jeho odpisování 1.dnem měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém došlo k jeho zařazení do užívání. Jak uvádí Bartušková (2021) tato metoda je nejčastěji používanou metodou odpisů jelikož jsou odpisy účtovány do nákladů rovnoměrně po dobu použitelnosti majetku. V případě pozbytí DM včetně technického zhodnocení se tento majetek odpisuje včetně měsíce, ve kterém došlo k jeho vyřazení. Výpočet rovnoměrných odpisů je uveden v rovnici (1).

$$O = \frac{VC}{t}, \quad (1)$$

kde: O = odpis,
 VC = vstupní cena,
 t = doba odpisování.

Zrychlené odpisy

Tato metoda se používá především u majetku, který v prvních letech odpisování ztrácí svou hodnotu. Pokud účetní jednotka uplatňuje zrychlené účetní odpisy, tak se v prvním roce odepíše nejvyšší odpis a v dalších letech se postupně snižuje, nejnižší odpis je tedy v roce posledním. Pro výpočet zrychlených odpisů se používá vzorec rovnice (2). (Valouch, 2012)

$$O = \frac{2 \cdot VC \cdot (t+1-i)}{t \cdot (t+1)}, \quad (2)$$

kde: O = odpis,
 VC = vstupní cena,
 t = doba odpisování,
 i = rok odpisování.

Zpomalené odpisy

Metoda zpomalených odpisů se využívá u majetku, který ztrácí hodnotu na konci jeho životnosti. V prvním roce odpisování bude hodnota vstupní cena odepsána minimálně a postupně se bude v každém dalším roce zvyšovat. Pro výpočet zpomalených odpisů je využit vzorec v rovnici (3). (Valouch, 2012)

$$O = \frac{2 \cdot VC \cdot i}{t \cdot (t+1)}, \quad (3)$$

kde: O = odpis
 VC = vstupní cena,
 t = doba odpisování,
 i = rok odpisování.

1.2.2 Výkonové odpisy

Výkonová metoda se používá v případě, že míra opotřebení majetku je závislá na míře skutečného využití daného majetku. Tato metoda se používá u zařízení, u kterých je jejich životnost stanovena počtem hotových výrobků, např. výrobních strojů. Výpočet odpisů podle výkonové metody se počítá podle rovnice (4). (Valouch, 2012)

$$\text{odpisový koeficient} = \frac{VC}{PKVDV}, \quad (4)$$

kde: VC = vstupní cena,

PKVDV = počet kusů výrobků deklarovaných výrobcem.

Jak vyplývá z ČÚS 708 odst. 5.6. výkonový způsob použije účetní jednotka:

- pro výpočet odpisů skládky,
- pokud účetní jednotka posoudí, že pro naplnění ustanovení § 7 odst. 1 zákona je vhodné použít výkonový způsob,
- vyplývá-li jeho použití z jiného právního předpisu.

Výkonové odpisy se stanoví podle:

- množství produkce,
- vykázaného využití, např. spotřebované kilowatthodiny, ujeté kilometry nebo tuno-kilometry apod.,
- odpracované doby.

(Novotný, 2021, s. 101)

Aby mohla účetní jednotka určit měřitelné jednotky u výkonového způsobu odpisování musí se řídit ČÚS 708 odst. 5.6.2. Při sestavování odpisového plánu účetní jednotka určí měřitelnou jednotku, případně další skutečnosti, které mají vliv na výpočet výše částky odpisu na jednu stanovenou jednotku, například kus výrobku, kilometr, tuna nebo hektolitr a částku odpisu související s touto jednotkou.

1.2.3 Komponentní odpisy

Metoda komponentního odpisování se liší od standardního účetního odpisování tím, že se samotný DHM rozloží (dekomponuje) na jednu nebo více částí (komponent). Každá

takováto komponenta má významnou cenu a má rovněž odlišnou dobu použitelnosti. V průběhu odpisování majetku nebo souboru majetku je komponenta jednou či několikrát vyměněna. Komponenty se samostatně odpisují, a jakmile je životnost komponenty na konci, dojde k její výměně. O stávající (vyměňované) komponentu se sníží ocenění DHM a o novou komponentu se účetní ocenění DHM zvýší. Nová komponenta se bude opět samostatně účetně odpisovat. Uvedená metoda rovnoměrněji zatěžuje účetní jednotku náklady a přispívá k věrnějšímu obrazu o hospodaření účetní jednotky. (Novák, 2011)

Důvodem pro použití metody komponentního odpisování může být jednak věrnější zobrazení finanční situace účetní jednotky, protože obnova investice bude kryta v převážné míře jejími odpisy, a také rovnoměrnější zatěžování výsledku hospodaření, neboť komponenty nebudou účtovány jako jednorázový náklad v době výměny, ale budou samostatně odpisovány již v průběhu jejich používání. (Šteker, 2021, s. 61)

1.3 Odpisový plán

Povinnost účetní jednotky sestavit odpisový plán vyplývá ze ZÚ. V něm si účetní jednotka stanoví pravidla výpočtu a účtování odpisů. Neexistuje omezení maximální doby odpisování stejně jako přímá vazba odpisů na opotřebení majetku. Proto je vhodné stanovení částky odpisů tak, aby byly rozloženy po celou dobu životnosti aktiva, tj. dobu po kterou, je aktivum používáno a přináší ekonomické užitky. Doba životnosti aktiva se má vázat buď na časové období jeho využívání, nebo na jím vyprodukované množství produkce. Účetní odpisování začíná zpravidla od následujícího měsíce po zařazení DM do užívání. Odpisový plán je účetní záznam s dobou archivace po dobu 5 let počínaje koncem účetního období, kterého se týká. (Novotný, 2021, s. 100)

Jak vyplývá z vyhlášky č. 500/2002 Sb. odst. 4, účetní jednotky sestavují odpisový plán podle § 28 odst. 6 zákona včetně jeho aktualizace podle průběhu používání a podle změn v průběhu používání majetku účetní jednotkou. S ohledem na významnost a věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky může účetní jednotka při odpisování majetku zohlednit předpokládanou zbytkovou hodnotu.

1.4 Vyřazování dlouhodobého majetku

Závěrečnou fází evidence DM je jeho vyřazování. K vyřazování může docházet v důsledku:

- prodeje DM,
- darování DM,
- škody nebo manka,
- likvidace majetku po uplynutí doby jeho životnosti,
- přerazení DM do osobního užívání podnikatele.

(Dušek, 2021)

Nejprve se zkoumá, zda byl majetek zcela odepsán, tj. zda je suma oprávek rovna ceně, ve které je majetek evidován. V případě, že není majetek zcela odepsán, vypočítává se zůstatková cena. Zůstatková cena se počítá tak, že se od pořizovací ceny majetku odečtou oprávky daného majetku. Zůstatková cena DM, který není zcela odepsán, se účtuje na stranu má dáti na účet 541 v případě prodeje, na účet 543 v případě darování, v případě manka nebo škody za zaúčtuje na účet 549. V důsledku likvidace je zůstatková cena zaúčtována na účet 551 a pokud je podnikání přerazeno do osobního užívání, zaúčtuje se cena na účet 491. Na stranu dal se ve všech případech účtuje na účet Oprávek k příslušnému majetku, do skupin 07 nebo 08. (Skálová, 2021)

Při vyřazování DM se účtuje cena, v níž je majetek evidován na stranu má dáti do skupin 07 nebo 08 na účet Oprávek k majetku, jako snížení oprávek. Na stranu dal je DM evidován do skupin 01 nebo 02 na účet Dlouhodobého majetku, jako snížení majetku.

(Skálová, 2021)

2 Dlouhodobý majetek z daňového pohledu

Vymezení DM z věcného pohledu je v daních stejné jako v účetnictví. Rozdílný pohled je však při stanovení finančního limitu, tj. hranice, od které jsou některé složky majetku považovány za dlouhodobé. Zatímco účetní předpisy dávají možnost stanovení finančního limitu na účetní jednotce, daňový finanční limit je stanoven v ZDP. Důsledkem je skutečnost, že mohou vzniknout jak dva různé pohledy na existenci DM, tak na daňovou uznatelnost účetních nákladů. (Novotný, 2021, s. 111)

2.1 Hmotný majetek

Mezi účetním a daňovým vymezením majetku jsou určité rozdíly. Největším rozdílem je terminologie používaná v účetnictví a v ZDP. Další odlišností je hodnotové vymezení majetku a poslední je obsahové vymezení majetku. ZDP používá výraz hmotný majetek. (Komrsková, 2016)

Podle ZDP § 26 se za hmotný majetek považují:

- samostatné hmotné movité věci, popřípadě soubory hmotných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,
- budovy, domy a jednotky,
- stavby,
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky,
- dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč.

Je zvýšena hranice, od které jsou samostatné movité věci považovány za hmotný majetek pro účely ZDP na 80 000 Kč. Hmotný majetek se vstupní cenou do 80 000 Kč je možné zahrnout jednorázově do daňových nákladů a v případě, že je takový majetek v účetnictví odpisován, jsou daňovým nákladem jeho účetní odpisy. (Novotný, 2021, s. 112)

Podle § 27 ZDP je majetkem který se neodepisuje:

- bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním leasingu, pokud výdaje (náklady) související s jeho pořízením nepřevyšují 80 000 Kč,

- pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, jež nedosáhl plodonosného stáří,
- hydromeliorace do dvou let po jejím dokončení,
- umělecké dílo, které je hmotným majetkem a není součástí stavby a budovy, předměty muzejní a galerijní hodnoty, popřípadě jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní fondy knihoven jednotné soustavy, popřípadě jiné fondy,
- movitá kulturní památka a soubory movitých kulturních památek,
- hmotný majetek převzatý povinně bezúplatně podle zvláštních právních předpisů,
- inventarizační přebytky hmotného majetku zjištěného podle zvláštního právního předpisu, pokud nebyly při zjištění zaúčtovány ve prospěch výnosů,
- hmotný movitý majetek nabytý věřitelem v důsledku zajištění dluhu převodem práva, a to po dobu zajištění tohoto dluhu a za předpokladu, že jej po tuto dobu bude odpisovat původní odpisovatel, uzavře-li s věřitelem smlouvu o výpůjčce,
- hmotný majetek, u něhož odpisy nebo zahraniční položky obdobného charakteru jako odpisy uplatňuje jiná osoba než odpisovatel podle tohoto zákona,
- hmotný majetek nabytý darováním, jehož nabytí bylo od daně z příjmů osvobozeno nebo nebylo předmětem daně.

2.2 Nehmotný majetek

Od 1.1.2021 byla ze ZDP vypuštěna veškerá ustanovení, která se týkala daňového odpisu DNM a jeho technického zhodnocení. U nehmotného majetku pořízeného od 1.1.2021 se daňový výdaj bude uplatňovat jako účetní odpis. (TPA Česká republika, 2021)

O majetku pořízeném před 1.1.2021 se bude nadále daňově odepisovat podle § 31, 32 ZDP, a to včetně technického zhodnocení. (Běhounek, 2022)

2.3 Evidence a ocenění majetku

Evidence

Podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. by měla evidence (evidenční karta) obsahovat minimálně tyto údaje:

- název nebo popis složky majetku,

- ocenění,
- datum pořízení nebo datum uvedení do užívání,
- zvolený způsob daňových odpisů,
- částky daňových odpisů za zdaňovací období,
- zřízené zástavní právo, příp. věcné břemeno,
- datum a způsob vyřazení.

(Dušek, 2022)

Oceňování

Z daňového hlediska upravuje oceňování DM především § 29 ZDP. Ostatní majetek se oceňuje pořizovací cenou, je-li pořízen úplatně, vlastními náklady, je-li pořízen ve vlastní režii, nebo cenou určenou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku ke dni nabytí u majetku nabytého bezúplatně.

2.4 Technické zhodnocení

Technickým zhodnocením se rozumějí zásahy do majetku uvedeného do užívání, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů nebo rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku. Náklady vynaloženými na technické zhodnocení je souhrn nákladů na dokončené zásahy do jednotlivého DM za účetní období. Ocenění DNM a odpisovaného DHM se pak o technické zhodnocení navyšuje. O technickém zhodnocení se neúčtuje v případě pěstitelských celků trvalých porostů, dospělých zvířat a jejich skupin a DHM neodpisovaného. (Vlčková, 2020, s. 37)

Podle § 33 ZDP se technickým zhodnocením rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč. Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující stanovené částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj podle § 24 odst. 2 písm. zb. Technickým zhodnocením jsou také výdaje podle odstavce 1, pokud je hradí budoucí nájemce na cizím hmotném majetku v průběhu jeho pořizování za podmínky, že se stane nájemcem tohoto hmotného majetku nebo jeho části, a vlastník tohoto hmotného majetku nezahrne výdaje vynaložené budoucím nájemcem do vstupní ceny.

2.5 Daňové odpisy

Daňové odpisy, které upravuje zejména zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou součástí fiskální politiky státu, neboť stát jejich prostřednictvím ovlivňuje jednak daňové zatížení podnikatelských subjektů a jednak také úroveň příjmů do státního rozpočtu. (Hinke, 2017, s. 75)

Daňové odpisy se zjišťují mimoúčetně pouze pro účely stanovení daňového základu a nezobrazují vždy věrně skutečné opotřebení majetku, jde vlastně o maximální částky odpisů, které jsou přípustné pro účely stanovení daňového základu. (Strouhal, 2021, s. 42)

Podle ZDP § 30 v prvním roce odpisování zařídí poplatník hmotný majetek do odpisových skupin uvedených v Příloze A, kde jsou stanoveny vzorce pro výpočet daňových odpisů, doba odpisu a další koeficienty potřebné pro výpočet. Na základě § 30 si způsob odpisování pro každý nově pořízený hmotný majetek stanoví odpisovatel, a to podle § 31 rovnoměrné nebo § 32 zrychlené odpisování.

2.5.1 Rovnoměrné odpisování

První ze základních možností odpisování hmotného majetku, u nějž ZDP umožňuje volbu, jsou rovnoměrné daňové odpisy. V případě rovnoměrného odpisování se odpisovatel řídí § 31 ZDP. Odpisovým skupinám jsou přiřazeny tyto maximální roční odpisové sazby uvedené v Příloze B.

Odpisové sazby při rovnoměrném odpisování jsou stanoveny jako maximální, To znamená v kontextu § 26 odst. 8 zákona, že poplatník může použít i sazby nižší a hmotný majetek odpisovat po delší dobu. Odpisy vypočtené uvedeným postupem se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. (Prudký, 2019, s. 124) Pro výpočet odpisu se použije rovnice (5).

Roční rovnoměrný odpis:

$$O = \frac{VC \times \text{odpisová sazba}}{100}, \quad (5)$$

kde: O = odpis,

VC = vstupní cena.

2.5.2 Zrychlené odpisování

Zrychlené odpisování má degresivní průběh a umožňuje poplatníkovi odepsat v počátečních letech odpisování větší hodnotu, než je tomu u rovnoměrného odpisování. To se samozřejmě odrazí na výši odpisů v závěru odpisování, kdy se hodnota odpisu stále snižuje.

(Prudký, 2019, s. 129)

Při zrychleném odpisování jsou odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty uvedeny v příloze C. Dle § 32 odst. 2 ZDP se odpisy v prvním roce odpisování počítají jako podíl vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce, stejně jako v případě rovnoměrných odpisů může být v prvním roce zvýšen tento odpis o 10 až 20 % vstupní ceny majetku. Pro výši zrychleného odpisu v prvním roce odpisování se použije vzorec z rovnice (6). V dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem zrychleného odpisování platným v dalších letech odpisování a počtem let, po která byl již majetek odpisován. Vzorec pro zrychlené odpisování v dalších letech je uveden v rovnici (7).

Roční zrychlený odpis:

V prvním roce odpisování:

$$O = \frac{VC}{\textit{koeficient pro první rok odpisování}}, \quad (6)$$

kde: O = odpis,

VC = vstupní cena.

V dalších letech odpisování:

$$O = \frac{2 \times ZC}{\textit{koeficient pro další roky-n}}, \quad (7)$$

kde: O = odpis,

ZC = zůstatková cena,

n = počet let, po které byl majetek již odpisován.

2.6 Daňová uznatelnost odpisů

Podle § 24 odst. 2 písm. zc) zákona č. 586/1992 Sb. účetní odpisy ani jejich část převyšující daňové odpisy nejsou daňově uznatelnými výdaji (náklady). Daňový odpis je určitá část pořizovací ceny hmotného a nehmotného majetku, kterou si může účetní jednotka jako daňově uznatelný náklad (výdaj) uplatnit za příslušné zdaňovací období v přiznání k dani z příjmů. (Kadlec, 2013)

V případě, že účetní jednotka počítá jak daňové, tak účetní odpisy, mohou nastat tři situace. Pokud jsou si účetní a daňové odpisy rovny, není potřeba nijak daňový základ upravovat. Pokud jsou účetní odpisy větší než daňové, znamená to, že daňový základ zvýšíme o rozdíl mezi odpisy. V opačném případě, tedy pokud jsou daňové odpisy větší než účetní, daňový základ snížíme o rozdíl mezi danými odpisy. (Jindrová, 2021)

2.7 Vyřazování dlouhodobého majetku

Z daňového pohledu lze majetek vyřadit stejnými způsoby jako z pohledu účetního. Rozdíl je v tom, že si odpisy i zůstatkovou cenu může FO či PO odečíst z daní. Pokud je majetek vyřazen z důvodu prodeje a není plně odepsán, je možné zahrnout do daňových výdajů polovinu ročního odpisu a zůstatkovou cenu prodaného majetku. (Halabrinová, 2016)

V případě darování musí být splněny podmínky ZDP. Hodnota daru musí minimálně činit 2 % základu daně nebo 1 000 Kč. Maximální výše do konce roku 2019 činila 15 % základu daně. V kalendářním období 2020 a 2021 šlo maximálně v úhrnu odečíst 30 % základu daně. Hranice se poté vrátí na původních 15 %. (Kadlec, 2021) Pokud jsou podmínky splněny, lze poloviční odpis zahrnout do daňových výdajů. Stejně je to i u manka a škody, kdy lze do daňových výdajů zahrnout poloviční odpis a v případě, že bude škoda nebo manko předepsáno k úhradě, tak lze zahrnout do daňových výdajů i zůstatkovou cenu majetku. (Halabrinová, 2016)

Pokud dojde ke škodě formou živelné pohromy či byla škoda podle policie spáchána neznámým pachatelem, lze si uplatnit poloviční odpis i celou výši zůstatkové ceny jako daňový výdaj. Dalším způsobem vyřazení majetku je jeho likvidace. V případě likvidace je nutné vyhotovit likvidační protokol, kde se uvede příčina likvidace, její průběh a údaje

o zbytkovém materiálu. Aby mohla být likvidace uplatněna v daňových nákladech je nutné ji prokázat. Pokud majetek není plně odepsán, tak se v roce vyřazení uplatní poloviční odpis. Poslední možností, kde je daňovým výdajem poloviční odpis je převod majetku do osobního užívání. (Halabrinová, 2016)

3 Dlouhodobý majetek v daném podniku

Praktická část mé bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení DM a způsobu odpisování společnosti Liberecká IS, a.s. V úvodu praktické části je daný podnik nejprve charakterizován, je zde vymezen DM podniku a jeho pořízení a způsoby odpisování.

3.1 Charakteristika podniku

Liberecká IS, a.s. působí od roku 2002 na trhu v oblasti informačních technologií. Nabízí moderní informační systémy pro veřejnou správu i komerční subjekty. Její řešení jsou efektivní. Společnost je znalá prostředí ve veřejné správě, dokáže navrhnout řešení pro informační systém či poskytnout takové informační technologie, které ušetří čas, administrativu i náklady. Liberecká IS je správcem liberecké Metropolitní sítě MAN a provozovatelem Kontaktního místa Opuscard. Cílem Krajské karty Opuscard je umožnit občanům žijícím, pracujícím či studujícím v Libereckém kraji využívat univerzální identifikační, autorizační a platební prostředek na bázi čipové karty. Mezi hlavní produkty patří poskytování software, poskytování hardware, serverhousing, serverhosting, mailhosting, komplexní správa IS, internetová konektivita atd. Stoprocentním vlastníkem akcií společnosti Liberecká IS, a.s. je Statutární město Liberec. (Liberecká IS, 2021)

Společnost Liberecká IS, a.s. byla založena roku 2002. V té době bylo jejím cílem stabilizovat rozvoj, údržbu a provoz Informačního systému města, vybudovat jednotnou informační základnu i pro další subjekty městem zřízené nebo zčásti či plně vlastněné a uplatnit řešení projektů i mimo sféru vlivu Statutárního města Liberec. (Výroční zpráva Liberecká IS, a.s., 2002, s. 3)

V současné době společnost předpokládá, že bude aktualizována strategie společnosti, která bude nadále prioritně zaměřena na služby pro skupinu statutárního města Liberce s cílem rozvoje stávajících systémů s vyšším důrazem na bezpečnost IT. (Výroční zpráva Liberecká IS, a.s. 2020). V obchodním rejstříku je uvedeno, že předmětem podnikání je činnost v oblasti informačních technologií, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, projektová činnost ve výstavbě, výroba obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru.

3.2 Vymezení dlouhodobého majetku podniku

DM je ve společnosti účtován a evidován podle níže uvedených pravidel, které jsou podrobněji rozepsána v příloze D. Majetek je účelově rozdělen do skupin, každé skupině je přiřazena podskupina majetku, resp. majetkový účet, účet odpisů, doba odepisování. Ve společnosti rozlišují následující druhy DM. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

Do **Dlouhodobého nehmotného majetku** řadí společnost zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění vyšším než 60 000 Kč včetně.

- nehmotný DM v pořizovací ceně od 5 001 – 60 000 Kč včetně je účtován na majetkové účty 041xxx a je začleněn do skupiny SW 5 – 60 tis. a odepisován dle odpisového plánu (viz příloha D),
- ostatní nehmotný DM v pořizovací ceně do 5 000 Kč včetně je účtován přímo do nákladů 518xxx a současně je veden v podrozvahové evidenci.

(Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

Dlouhodobý hmotný majetek společnosti zahrnuje samostatné movité věci, případně soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je než 80 000 Kč včetně a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok, dále budovy a stavby.

- hmotný DM v pořizovací ceně od 5 001 – 80 000 Kč včetně je účtován na majetkové účty 042xxx a je rozdělen do skupin, odepisován dle odpisového plánu (viz příloha D),
- ostatní hmotný DM v pořizovací ceně do 5 000 Kč včetně je účtován přímo do nákladů 501xxx a současně je veden v podrozvahové evidenci.

(Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

Dlouhodobý finanční majetek zahrnuje podílové a ostatní CP a podíly s předpokládanou dobou životnosti, trvání či užití delší než jeden rok. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

3.3 Pořízení dlouhodobého majetku

Účetní jednotka používá při pořízení dlouhodobého hmotného majetku účty skupin 04, na kterých účtuje o pořizovací ceně, resp. reprodukční pořizovací ceně včetně nákladů spojených s pořízením majetku. Náklady spojenými s pořízením majetku se rozumí zejména náklady na projektové práce, odměny za poradenské práce, dopravné, montáž. Do ceny se v případě pořízení majetku prostřednictvím úvěru nezahrnují úroky do doby zařazení majetku. Majetek je na účtech skupiny 04 evidován do doby jeho uvedení do stavu způsobilého k užívání. Tím se rozumí dokončení pořizovaného majetku, splnění stanovených funkcí majetku a splnění povinností stanovených právními předpisy pro jeho užívání. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

DNM a DHM se stává pořizovaný majetek uvedený do stavu způsobilého k užívání. Tím se rozumí dokončení pořizovaného majetku, splnění stanovených funkcí majetku a splnění povinností stanovených právními předpisy pro jeho užívání. Majetek je zařazován (vyřazován) na základě předávacího (vyřazovacího) protokolu a evidován je na příslušné kartě majetku. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

3.4 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku

Technickým zhodnocením se rozumí výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti DM, zásahy, které mají za následek změnu účelu DM, rekonstrukce, úpravy, změny a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu ve zdaňovacím období hranici. Za technické zhodnocení se však mohou považovat i výdaje nepřesahující stanovené částky, pokud je účetní jednotka na základě svého rozhodnutí neuplatní jako náklad podle § 24 zákona č. 586/1992 Sb. v platném znění. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

Výdaje v souvislosti s technickým zhodnocením účtuje jednotka prostřednictvím účtových skupiny 04 na účty majetku. Hranice **technického zhodnocení u hmotného majetku** je stanovena na výši 20 000 Kč. Nedosáhne-li výdaj příslušné hranice, může být účtováno do nákladů na účet 501xxx. Co se týče **nehmotného majetku je hranice pro technické zhodnocení** stanovena výši 10 000 Kč. Pokud výdaj příslušné hranice nedosáhne, může být zhodnocení účtováno do nákladů na účet 518xxx. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

3.5 Způsob odpisování

Účetní jednotka má sestavenou interní směrnici k zásadám odepisování, evidenci majetku a odpisový plán. Odpisový plán účetních odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku vychází z předpokládaného opotřebení zařazovaného majetku odpovídajícího běžným podmínkám jeho používání.

(Výroční zpráva Liberecká IS, a.s., 2020, Příloha k účetní závěrce – s. 6)

Podnik počítá účetní odpisy a používá lineární metodu. Zrychlenou metodu používá pouze u nových a velkých hmotných věcí s pořizovací cenou nad 80 tis. Kč. Daňové odpisy počítá rovnoměrně. U některého majetku, který je nový a s pořizovací cenou vyšší než 80 tis. Kč používá zrychlenou metodu s 10 % navýšením. Tato metoda se nedá použít u staveb a u aut. Na konci účetního období porovná účetní a daňové odpisy a rozdíl zahrne do daňového přiznání.

Účetní odpisový plán je stanoven účetní jednotkou vždy konkrétně pro daný majetek a je uveden na inventární kartě majetku. Společnost účtuje o odpisech pravidelně měsíčně. Odpis majetku začíná následující měsíc od zařazení majetku do stavu způsobilého k užívání. Při vyřazení majetku je proveden odpis i za měsíc, kdy je majetek vyřazen. V Příloze D je stanoven odpisový plán DM, který účetní jednotka vlastní. Daňový odpisový plán se řídí aktuálně platnými daňovými předpisy a zákony. (Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s., 2022)

3.6 Konkrétní majetek podniku

Společnost Liberecká IS, a.s. má ve svém vlastnictví spoustu DM. Mezi hlavní skupiny DHM společnosti patří především pozemky, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, jiný DHM a nedokončený DHM. Do majetku také zahrnuje telefony či notebooky, dále tiskárny a kancelářské zařízení, tiskové plotry a velké servery. V neposlední řadě tam patří také trasy v zemi, na trolejích a aktivní kabely, které slouží pro internet. Základní přehled dlouhodobého hmotného majetku poskytuje tabulka 1.

Tabulka 1 Hlavní skupiny DHM za rok 2020 (v tis. Kč)

Skupina majetku	Pořizovací cena	Oprávký	Zůstatková cena
Pozemky	0	0	0
Stavby	12 834	- 4 663	8 171
Samostatné movité věci a soubory m. věcí	33 566	- 29 195	4 371
Jiný DHM	21 278	- 16 836	4 442
Nedokončený DHM	829	0	829
Celkem	68 507	-50 694	17 813

Zdroj: Výroční zpráva Liberecká IS, a.s., 2020, Příloha k účetní závěrce s. 8.

Tabulka 2 znázorňuje jak se v průběhu let 2015 až 2020 měnil DM majetek firmy. Údaje jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka 2 DM společnosti v letech 2015-2020 (v tis. Kč)

Rok	Brutto	Korekce	Netto
2015	52 124	36 285	15 839
2016	59 599	39 957	19 642
2017	61 383	40 212	21 171
2018	63 462	43 782	19 680
2019	65 257	47 071	18 186
2020	68 507	50 694	17 813

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých dat od společnosti.

Do skupin DNM řadí především software s pořizovací cenou nad 60 tis. Kč, ale i s pořizovací cenou od 5 do 60 tis. Kč. Dále ocenitelná práva, výsledky vědecké činnosti, jiný DNM a nedokončený DNM. Základní struktura DNM je uvedena v tabulce 3.

Tabulka 3 Hlavní skupiny DNM za rok 2020 (v tis. Kč)

Skupina majetku	Pořizovací cena	Oprávky	Zůstatková cena
Software	88 718	- 79 699	9 019
Ocenitelná práva	0	0	0
Výsledky vědecké činnosti	0	0	0
Jiný DNM	892	- 808	84
Nedokončený DNM	2 637	0	2 637
Celkem	92 247	80 507	11 740

Zdroj: Výroční zpráva Liberecká IS, a.s., 2020, Příloha k účetní závěrce s. 8.

4 Výpočet účetních a daňových odpisů majetku podniku

V této části praktické práce je vybrán konkrétní majetek podniku a jsou zde propočítány účetní i daňové odpisy, jak rovnoměrným, tak zrychleným způsobem. Na konci je zhodnoceno, který způsob odpisování je pro podnik výhodnější.

Pro praktickou část bakalářské práce mi byl poskytnut následující majetek: monitor, software, notebook a automobil.

4.1 Výpočet účetních odpisů majetku

Všechny majetek společnost odepisuje účetně, a proto si může sama stanovit odpisový plán podle skutečného využití majetku. Liberecká IS, a.s. používá pro majetek časovou rovnoměrnou metodu účetního odpisování. Pro porovnání budou vypočítány také účetní odpisy časové zrychlené.

Monitor

Monitor byl do podniku pořízen 16.12.2021. Jeho pořizovací cena byla 8 546,28 Kč. V průběhu prosince byl zařazen do používání a následující měsíc, tedy od ledna 2022 se začal odepisovat. Předpokládaná doba používání bude 48 měsíců. Odpisovat se bude lineárně, a to po dobu 4 let.

Jelikož podnik začal odepisovat monitor od nového roku, jsou hodnoty jeho odpisů po celou dobu odpisování stejné. Liší se pouze v roce posledním, kdy je potřeba odepsat zůstatkovou cenu monitoru. Výpočet odpisů je proveden podle rovnice (1). Tabulka 4 znázorňuje průběh rovnoměrného odpisování.

Tabulka 4 Rovnoměrné účetní odpisy monitoru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2022	8 546,28	2 137	2 137	6 409
2023	8 546,28	2 137	4 274	4 272
2024	8 546,28	2 137	6 411	2 135
2025	8 546,28	2 135	8 546	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro porovnání je vypočten i průběh zrychlených účetních odpisů. Zrychlené odpisy jsou vypočteny podle vzorce v rovnici (2). Pokud by podnik používal zrychlenou metodu odpisů, odpisoval by v prvním roce nejvyšší hodnotu a v dalších letech by se hodnoty postupně snižovaly, jak je vidět v tabulce 5.

Tabulka 5 Zrychlené účetní odpisy monitoru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2022	8 546,28	3 419	3 419	5 127
2023	8 546,28	2 564	5 983	2 563
2024	8 546,28	1 709	7 692	854
2025	8 546,28	854	8 546	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Software

Software společnost pořídila 31.3.2016 s pořizovací cenou 222 000 Kč. 31.8.2016 byl zařazen do používání a jelikož se jedná o účetní odpisy, tak se od září 2016 začal odepisovat. Stejně jako monitor se bude odpisovat lineárně, a to po dobu 6 let. Pořizovací cena softwaru byla 222 000 Kč.

Rovnoměrný odpis softwaru má v prvním roce nižší hodnotu než v dalších letech, kvůli posunutému začátku odepisování. V roce 2017 se zvýší a má stejnou hodnotu až do roku 2021. V roce 2022 se odepisuje pouze do srpna, a proto je hodnota odpisu odlišná od ostatních. Tabulka 6 zachycuje průběh rovnoměrného odpisování softwaru.

Tabulka 6 Rovnoměrné účetní odpisy softwaru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	222 000	12 334	12 334	209 666
2017	222 000	37 000	49 334	172 666
2018	222 000	37 000	86 334	135 666
2019	222 000	37 000	123 334	98 666
2020	222 000	37 000	160 334	61 666
2021	222 000	37 000	197 334	24 666
2022	222 000	24 666	222 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Společně s rovnoměrnými odpisy jsou vypočítány i odpisy zrychlené, které se počítají podle rovnice (2) a jsou zobrazeny v tabulce 7.

V roce 2016 je hodnota odpisu nízká z důvodu odepsání pouze 4 měsíců. Poté je v roce 2017 nejvyšší a postupně degraduje. Jak je vidět z tabulky 7 v roce 2020 bylo odepsáno již 76 % vstupní ceny. Hodnota posledního odpisu, v roce 2022, by měla být z principu nejnižší. Odpis je takto vysoký z důvodu odepsání zbývajících osmi měsíců v roce 2016.

Tabulka 7 Zrychlené účetní odpisy softwaru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	222 000	21 143	21 143	200 857
2017	222 000	52 857	74 000	148 000
2018	222 000	42 286	116 286	105 714
2019	222 000	31 714	148 000	74 000
2020	222 000	21 143	169 143	52 857
2021	222 000	10 571	179 714	42 286
2022	222 000	42 286	222 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Notebook

Jako další společnost pořídila notebook, a to k 1.3.2016 s pořizovací cenou ve výši 21 472 Kč. Následující měsíc, tedy od dubna 2016 ho začala lineárně odpisovat, po dobu

4 let. Pořizovací cena notebooku byla 21 472 Kč, to zahrnuje i vedlejší náklady s pořízením, které činily 1 440 Kč. Vedlejším nákladem byla aktivace technika, který musel do notebooku nainstalovat potřebný software a programy určené k práci.

V prvním a posledním roce rovnoměrného odpisování se odpis liší, z důvodu toho, že byl notebook zařazen do používání až v dubnu roku 2016. V roce pořízení byl používán jen 9 měsíců, a proto je nižší v porovnání s ostatními roky. Protože jde o rovnoměrné odpisy, tak jsou v letech 2017 až 2019 odpisy konstantní. Jelikož byla doba odpisování stanovena na 48 měsíců a v roce 2016 firma odepsala již 9 měsíců, v roce 2020 byl notebook odpisován pouze po dobu 3 měsíců. V březnu roku 2020 byl tedy notebook zcela odepsán. Průběh rovnoměrného odpisování je zachycen v tabulce 8.

Tabulka 8 Rovnoměrné účetní odpisy notebooku v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	21 472	4 026	4 026	17 446
2017	21 472	5 368	9 394	12 078
2018	21 472	5 368	14 762	6 710
2019	21 472	5 368	20 130	1 342
2020	21 472	1 342	21 472	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

V případě notebooku mají zrychlené odpisy v letech 2016 a 2017 nejvyšší hodnotu a poté mají degressivní průběh. V roce 2020 se odpisuje pouze 3 měsíce, kvůli pořízení majetku v průběhu roku. Přehled propočítaných odpisů je uveden v tabulce 9.

Tabulka 9 Zrychlené účetní odpisy notebooku v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	21 472	6 442	6 442	15 030
2017	21 472	6 442	12 884	8 588
2018	21 472	4 294	17 178	4 294
2019	21 472	2 147	19 325	2 147
2020	21 472	2 147	21 472	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Osobní automobil

Poslední majetek, který byl pro bakalářskou práci poskytnut je osobní automobil Hyundai Tucson 2.0. Automobil byl do společnosti pořízen 4.2.2016, odepisovat se tedy začal od března 2016. Pořizovací cena auta byla 629 408,16 Kč a účetně se bude odepisovat 48 měsíců.

Rovnoměrné odpisy osobního automobilu se počítají jako podíl vstupní ceny a počtu měsíců odpisování majetku. Přehledně je průběh odpisování znázorněn v tabulce 10.

Tabulka 10 Rovnoměrné účetní odpisy osobního automobilu v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	629 408,16	131 127	131 127	498 281
2017	629 408,16	157 353	288 480	340 928
2018	629 408,16	157 353	445 833	183 575
2019	629 408,16	157 353	603 186	26 222
2020	629 408,16	26 222	629 408	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Kromě rovnoměrných odpisů jsou opět vypočteny odpisy zrychlené, které uvádí tabulka 11. Jak je vidět nejvyšší hodnota odpisů je v prvním roce, poté se hodnota odpisů zmenšuje. Zůstatková cena z roku 2019 je stejná jako hodnota odpisu v roce 2020, 41 960 Kč. Firma si nemůže odepsat větší hodnotu než je vstupní cena majetku.

Tabulka 11 Zrychlené účetní odpisy osobního automobilu v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	629 408,16	209 803	209 803	419 605
2017	629 408,16	188 822	398 625	230 783
2018	629 408,16	125 882	524 507	104 901
2019	629 408,16	62 941	587 448	41 960
2020	629 408,16	41 960	629 408	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.2 Výpočet daňových odpisů majetku

Liberecká IS, a.s. odpisuje majetek pouze rovnoměrným daňovým způsobem. Zrychlené daňové odpisy používá pouze u věcí nových, s pořizovací cenou nad 80 000 Kč a u těch u kterých se jí to vyplatí, Pro účely bakalářské práce budou vypočítány i zrychlené daňové odpisy.

Monitor

Podle přílohy ZDP se monitor řadí do odpisové skupiny 1, odepisuje se tedy 3 roky. Pro první rok odpisování je odpisová sazba 20 %, v dalších letech je 40 %. Pro výpočet byl použit vzorec uveden v rovnici 5. V následující tabulce 12 je zachycen průběh rovnoměrných daňových odpisů monitoru.

Tabulka 12 Rovnoměrné daňové odpisy monitoru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávký	Zůstatková cena
2022	8 546,28	1 710	1 710	6 836
2023	8 546,28	3 419	5 129	3 417
2024	8 546,28	3 417	8 546	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro zrychlené daňové odpisy je koeficient v prvním roce odpisování 3 a v dalších letech 4. Pro výpočet zrychlených daňových odpisů se vychází ze vstupní ceny. Vzorec je uveden v rovnici (6). Pro další roky se počítá se zůstatkovou cenou, podrobněji je vzorec vysvětlen v rovnici (7). Přehled zrychlených daňových odpisů monitoru znázorňuje tabulka 13.

Tabulka 13 Zrychlené daňové odpisy monitoru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávký	Zůstatková cena
2022	8 546,28	2 849	2 849	5 697
2023	8 546,28	3 798	6 647	1 899
2024	8 546,28	1 899	8 546	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Software

Podle novely ZDP došlo od 1.1.2021 ke zrušení kategorie nehmotného majetku. Zároveň i ke zrušení daňových odpisů. Jelikož byl software do účetní jednotky pořízen v roce 2016, zrušení se ho netýká a jednotka může software daňově odepsat.

Doba odpisování se určí podle účetních odpisů nebo podle doby použití daného softwaru. Například software v programovém vybavení se odepisuje 3 roky, naopak software v serverech 6 let. Jelikož software nespadá do žádné odpisové skupiny, daňově se odpisuje stejně jako účetně. Z tabulky 14 je jasné vidět, že rovnoměrné daňové odpisy jsou stejné jako odpisy účetní uvedené v tabulce 6.

Tabulka 14 Rovnoměrné daňové odpisy softwaru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	222 000	12 334	12 334	209 666
2017	222 000	37 000	49 334	172 666
2018	222 000	37 000	86 334	135 666
2019	222 000	37 000	123 334	98 666
2020	222 000	37 000	160 334	61 666
2021	222 000	37 000	197 334	24 666
2022	222 000	24 666	222 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Stejná situace nastává i u zrychlených odpisů softwaru. Opět jsou daňové odpisy stejné jako účetní. Tabulka 15 podává přehled o zrychlených daňových odpisech softwaru.

Tabulka 15 Zrychlené daňové odpisy softwaru v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	222 000	21 143	21 143	200 857
2017	222 000	52 857	74 000	148 000
2018	222 000	42 286	116 286	105 714
2019	222 000	31 714	148 000	74 000
2020	222 000	21 143	169 143	52 857
2021	222 000	10 571	179 714	42 286
2022	222 000	42 286	222 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Notebook

Stejně jako monitor se notebook řadí do 1. odpisové skupiny a podle ZDP se tedy odepisuje 3 roky. Vstupní cena notebooku v roce 2016 činila 21 472 Kč. Odpisová sazba v prvním roce činí 20 % a v dalších letech 40 %. Výpočet rovnoměrných daňových odpisů se řídí rovnicí (5) a je zobrazen v tabulce 16. Kvůli nižší sazbě v prvním roce je odpis nižší narozdíl od zbývajících let. V roce 2017 a 2018 se hodnota odpisů liší pouze o 1 Kč, a to z důvodu zaokrouhlení zůstatkové ceny. V roce 2018 byl notebook zcela odepsán.

Tabulka 16 Rovnoměrné daňové odpisy notebooku v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	21 472	4 295	4 295	17 177
2017	21 472	8 589	12 884	8 588
2018	21 472	8 588	21 472	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro výpočet zrychlených daňových odpisů v prvním roce byl použit koeficient 3 a v dalších letech 4. Kvůli koeficientu 4 je nejvyšší odpis v roce 2017. V roce 2016 je daňový odpis notebooku vypočten podle rovnice (6), ve zbývajících dvou letech je to podle rovnice (7). Průběh zrychleného odpisování je zobrazen v tabulce 17.

Tabulka 17 Zrychlené daňové odpisy notebooku v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	21 472	7 158	7 158	14 314
2017	21 472	9 543	16 701	4 771
2018	21 472	4 771	21 472	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Osobní automobil

Osobní automobil se podle ZDP řadí do 2. odpisové skupiny a odepisuje se 5 let. Sazba pro první rok odpisování je 11 % a pro další roky činí 22,25 %. Jednotlivé daňové odpisy jsou vypočteny podle rovnice (5). Odpisy a oprávky za jednotlivé roky jsou uvedeny v tabulce 18.

Tabulka 18 Rovnoměrné daňové odpisy automobilu v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	629 408,16	69 235	69 235	560 173
2017	629 408,16	140 044	209 279	420 129
2018	629 408,16	140 044	349 323	280 085
2019	629 408,16	140 044	489 367	140 041
2020	629 408,16	140 041	629 408	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

U zrychlených odpisů automobilu je koeficient v prvním roce odpisování 5 a v dalších letech 6. Jak je vidět v tabulce 19 nejvyšší odpis byl v roce 2017, naopak nejnižší byl v roce posledním, kvůli dopsání neodepsaných měsíců z roku 2016. V prvním roce odpisování byl použit vzorec z rovnice (6), ve zbývajících letech byl použit vzorec z rovnice (7).

Tabulka 19 Zrychlené daňové odpisy automobilu v Kč

Rok	Vstupní cena	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2016	629 408,16	125 882	125 882	503 526
2017	629 408,16	201 411	327 293	302 115
2018	629 408,16	151 058	478 351	151 057
2019	629 408,16	100 705	579 056	50 352
2020	629 408,16	50 352	629 408	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

5 Komparace vlivu rozdílného zachycení dlouhodobého hmotného majetku podniku na základ daně z příjmů

Poslední kapitola praktické části bakalářské práce se zabývá porovnáním účetních a daňových odpisů. Jsou zde porovnány rovnoměrné i zrychlené metody jak účetních, tak i daňových odpisů. V jednotlivých tabulkách je vždy uveden odpis za dané období a zůstatková cena majetku. V závěru části je zachycení rozdílu DHM na základ daně a shrnutí celkové úspory na dani.

5.1 Komparace účetních odpisů

V kapitole 4.1. jsou účetní odpisy monitoru, softwaru, notebooku a osobního automobilu spočítány rovnoměrnou i zrychlenou metodou. V této části jsou metody porovnány mezi sebou a následně je zhodnoceno, která je pro podnik výhodnější.

Monitor

Jelikož monitor společnost pořídila na konci roku 2021, ale začala ho odepisovat na začátku roku 2022, jsou částky v tomto roce obou účetních odpisů podobné. V dalších letech jsou rovnoměrné odpisy konstantní, naopak zrychlené mají v prvním roce nejvyšší hodnotu a postupně se snižují. V tabulce 20 jsou uvedeny rozdíly mezi účetními odpisy a jejich zůstatkovou cenou. V roce 2024 je v případě rovnoměrných odpisů odepsáno zhruba 75 % vstupní ceny majetku, v případě zrychlených odpisů je odepsáno již 90 % vstupní ceny monitoru. Účetní jednotka používá rovnoměrný způsob odpisování, pokud by zvolila zrychlený způsob mohla mít v roce 2024 odepsaných 9/10 vstupní ceny majetku, což znamená, že by v prvních letech odpisování rozložila větší částky majetku do nákladů. Nejnižší rozdíl mezi odpisy nastal v roce 2023, kdy byly zrychlené vyšší než rovnoměrné o částku 427 Kč. Nejvyšší rozdíl byl v prvním roce, a to ve výši 1 282 Kč, kdy byl zrychlený odpis větší než rovnoměrný. Nejnižší rozdíl u zůstatkové ceny bude v roce 2025, kdy je majetek zcela odepsán a nejvyšší rozdíl bude v roce 2023, ve výši 1 705 Kč.

Tabulka 20 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2022	2 137	6 409	3 419	5 127	-1 282	1 282
2023	2 137	4 272	2 564	2 563	-427	1 705
2024	2 137	2 135	1 709	854	428	1 281
2025	2 135	0	854	0	1 281	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Software

Software se začal odepisovat na konci září roku 2016, proto je v obou případech odpis roku 2016 nižší než zbytek odpisů. U rovnoměrných odpisů jsou částky v letech 2017 až 2021 stejné. Liší se v roce posledním, kdy je zapotřebí odepsat zůstatkovou cenu majetku. V případě zrychlených odpisů je v roce 2017 odpis nejvyšší a postupně se snižuje. Co se týče odepsání vstupní ceny, tak v polovině odpisování, tedy v roce 2019, bylo odepsáno zhruba 55 % vstupní ceny. Zrychleným způsobem bylo odepsáno přibližně 66 % vstupní ceny. Z tabulky 21 lze vyčíst, že největší rozdíl mezi odpisy byl v roce 2017. To bylo způsobeno tím, že zrychlený odpis byl nejvyšší za celou dobu odpisování. Naopak nejnižší rozdíl byl v letech 2018 a 2019. V roce 2018 byl vyšší zrychlený odpis a v roce 2019 byl vyšší odpis rovnoměrný. Nejnižší rozdíl u zůstatkové ceny byl v posledním roce, kdy je majetek zcela odepsán a nejvyšší rozdíl nastal v roce 2018, a to ve výši 29 952 Kč.

Tabulka 21 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	12 334	209 666	21 143	200 857	-8 809	8 809
2017	37 000	172 666	52 857	148 000	-15 857	24 666
2018	37 000	135 666	42 286	105 714	-5 286	29 952
2019	37 000	98 666	31 714	74 000	5 286	24 666
2020	37 000	61 666	21 143	52 857	15 857	8 809
2021	37 000	24 666	10 571	42 286	26 429	-17 620
2022	24 666	0	42 286	0	-17 620	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Notebook

V prvním roce je majetek odpisován pouze 9 měsíců, z důvodu pozdějšího pořízení, což má vliv na hodnotu odpisů v prvním roce. Jejich rozdíl činí v prvním roce 2 416 Kč. Nejvyšší rozdíl mezi odpisy je však v roce 2019, a to ve výši 3 221 Kč. Tento rozdíl je způsobem tím, že rovnoměrné odpisy mají konstantní hodnotu a naopak odpisy zrychlené se každým dalším rokem postupně snižují. Výše rovnoměrných odpisů v letech 2017 až 2019 je stejná, a to 5 368 Kč. V posledním roce, tedy 2020, je rovnoměrný odpis 1 342 kvůli tomu, že je počítán pouze za 3 měsíce. U zrychlených odpisů jsou v letech 2016 a 2017 odpisy stejné a poté se snižují. Notebook se společnost rozhodla odpisovat také rovnoměrným způsobem, ale pokud by zvolila způsob zrychlený, tak by v roce 2018 měla odepsáno 80 % vstupní ceny majetku. Jelikož zvolila způsob rovnoměrný měla v roce 2018 odepsáno pouze zhruba 68 % vstupní ceny. U notebooku byly rovnoměrné zůstatkové ceny v letech 2016 až 2018 větší než zrychlené. Pouze v roce 2019 tomu bylo naopak. V tabulce 22 jsou přehledně uvedeny odpisy i zůstatková cena majetku.

Tabulka 22 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	4 026	17 446	6 442	15 030	-2 416	2 416
2017	5 368	12 078	6 442	8 588	-1 074	3 490
2018	5 368	6 710	4 294	4 294	1 074	2 416
2019	5 368	1 342	2 147	2 147	3 221	-805
2020	1 342	0	2 147	0	-805	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Osobní automobil

Jelikož byl automobil zařazen do používání až 31.3.2016, odpisoval se v roce 2016 pouze 10 měsíců, což je vidět na rovnoměrných odpisech v prvním roce. U rovnoměrných odpisů je v průběhu let 2017 a 2019 stanovena hodnota na 157 353 Kč. U zrychlených je v roce 2016 nejvyšší a postupně se snižuje. Výše odepsané vstupní ceny v roce 2019 se u automobilu nijak neliší, v případě rovnoměrných odpisů bylo odepsáno 95 % vstupní ceny a v případě odpisů zrychlených 93 %. V roce 2020 je odepsána zbývající část rovnoměrných odpisů z roku 2016. V roce 2020 byl rozdíl mezi odpisy nejnižší a to 15 738 Kč, kdy byl rovnoměrný odpis nižší než zrychlený. Největší rozdíl byl v hodnotě 110 145 Kč v roce 2017. Zůstatkové ceny byly u rovnoměrných odpisů po celou dobu odepisování vyšší, výjimku tvoří pouze v roce posledním, kdy byla zůstatková cena zrychlených odpisů vyšší zhruba o 63 %. Tabulka 23 zobrazuje rozdíly mezi danými odpisy a zůstatkovými cenami.

Tabulka 23 Komparace časových rovnoměrných a zrychlených účetních odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	131 127	498 281	209 803	419 605	-78 676	78 676
2017	157 353	340 928	188 822	230 783	-31 469	110 145
2018	157 353	183 575	125 882	104 901	31 471	78 674
2019	157 353	26 222	62 941	41 960	94 412	-15 738
2020	26 222	0	41 960	0	-15 738	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.2 Komparace daňových odpisů

Daňové odpisy počítá společnost Liberecká IS, a.s. rovnoměrným způsobem. Pro účely bakalářské práce jsou propočítány i odpisy zrychlené. Následně jsou obě metody daňových odpisů porovnány mezi sebou.

Monitor

Jak je vidět v tabulce 24 rovnoměrné odpisy byly v prvním roce nižší oproti zbývajícím letem, kvůli nižší daňové sazbě, která je 20. Zrychlené odpisy byly také v prvním roce nízké, kvůli danému koeficientu 3. V roce 2023 byli nejvyšší a poté se snižovaly. Jelikož společnost odepisuje rovnoměrně, tak každý rok s výjimkou prvního odepisuje stejné částky. V roce 2023 je formou rovnoměrných odpisů odepsáno zhruba 60 % vstupní ceny majetku, formou zrychlených odpisů je odepsáno 77 % vstupní ceny. Nejnižší rozdíl mezi odpisy nastane v roce 2023, a to ve výši pouhých 379 Kč. Nejvyšší rozdíl bude v roce 2024, kvůli konstantním rovnoměrným a degradujícím zrychleným odpisům, ve výši 1 519 Kč. Ohledně zůstatkové ceny bude nejvyšší rozdíl v roce 2023 ve stejné výši, jako rozdíl odpisů v roce 2024, tedy 1 519 Kč. Nejnižší rozdíl bude v posledním roce, kdy je majetek zcela odepsán.

Tabulka 24 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2022	1 710	6 836	2 849	5 697	-1 139	839
2023	3 419	3 418	3 798	1 899	-379	1 519
2024	3 418	0	1 899	0	1 519	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Software

Z důvodu zrušení odpisování nehmotného majetku od 1.1.2021, jsou daňové odpisy softwaru identické s účetními odpisy, které jsou vypočteny a popsány v tabulce 21. Pomocí rovnoměrných odpisů je v letech 2017 až 2021 odepisována konstantní částka ve výši 37 000 Kč. U zrychlené metody, odpis každým rokem degraduje. Výjimku tvoří rok 2016, kdy se software odpisoval pouze 4 měsíce. Tabulka 25 uvádí rozdíly mezi odpisy a zůstatkovou cenou softwaru.

Tabulka 25 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	12 334	209 666	21 143	200 857	-8 809	8 809
2017	37 000	172 666	52 857	148 000	-15 857	24 666
2018	37 000	135 666	42 286	105 714	-5 286	29 952
2019	37 000	98 666	31 714	74 000	5 286	24 666
2020	37 000	61 666	21 143	52 857	15 587	8 809
2021	37 000	24 666	10 571	42 286	26 429	-17 620
2022	24 666	0	42 286	0	-17 620	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Notebook

Z níže uvedené tabulky 26 je vidět, že v roce 2016 jsou z důvodu nižší sazby pro první rok, rovnoměrné odpisy nižší než v dalších letech. To samé platí pro zrychlené odpisy. Jak je vidět z tabulky zrychlený odpis v prvním roce je o 66 % vyšší než odpis rovnoměrný. V roce 2017 je v případě rovnoměrných odpisů odepsáno 60 % vstupní ceny majetku, u zrychlených odpisů je to zhruba 77 % vstupní ceny. Zrychlené odpisy mají svou nejvyšší hodnotu uprostřed doby odpisování notebooku, poté se snižují. Za povšimnutí stojí, že v roce 2018 jsou rovnoměrné odpisy vyšší než zrychlené. Je to z toho důvodu, že rovnoměrné odpisy mají po celou dobu odpisování stejnou hodnotu, zrychlené se naopak postupně snižují.

Tabulka 26 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	4 295	17 177	7 158	14 314	-2 863	2 863
2017	8 589	8 588	9 543	4 771	-954	3 817
2018	8 588	0	4 771	0	3 817	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Osobní automobil

Z tabulky 27 je vidět, že hodnota rovnoměrných odpisů se v letech 2017 až 2020 nijak neliší. Zrychlené odpisy mají od roku 2017 degresivní průběh, kdy je hodnota odpisu nejvyšší za celou dobu odpisování. Uprostřed odpisování je rovnoměrnou metodou odepsáno zhruba 55 % vstupní ceny automobilu, pomocí zrychlené metody je to už 76 % vstupní ceny. Nejmenší rozdíl mezi jednotlivými odpisy byl v roce 2018, a to ve výši 11 014 Kč. Naopak největší rozdíl nastal na konci odpisování, v roce 2020, a to ve výši 89 689 Kč. U zůstatkové ceny byl nejnižší rozdíl v prvním roce ve výši 56 647 Kč a nejvyšší v roce 2018 s částkou 129 028 Kč.

Tabulka 27 Komparace rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů v Kč

Rok	Rovnoměrné odpisy		Zrychlené odpisy		Rozdíl	
	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena	Odpis	Zůstatková cena
2016	69 235	560 173	125 882	503 526	-56 647	56 647
2017	140 044	420 129	201 411	302 115	-61 367	118 014
2018	140 044	280 085	151 058	151 057	-11 014	129 028
2019	140 044	140 041	100 705	50 352	39 339	89 689
2020	140 041	0	50 352	0	89 689	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3 Komparace účetních a daňových odpisů a jejich vliv na základ daně

Účetní jednotka využívá u majetku rovnoměrné účetní odpisy a rovnoměrné daňové. Pro porovnání budou ovšem použity zrychlené daňové odpisy. Následně je u každého druhu majetku vypočtena úspora na dani.

Komparace účetních a daňových odpisů monitoru

V tabulce 28 je vidět, že formou daňových odpisů je monitor v roce 2024 zcela odepsán, formou účetních odpisů je zcela odepsán až v roce 2025. Jelikož jsou v letech 2022 a 2023 daňové odpisy vyšší než účetní, může si účetní jednotka v tomto období snížit VH. V letech 2024 a 2025 naopak musí VH zvýšit, a to o rozdíly, které v jednotlivých letech nastaly.

Tabulka 28 Komparace účetních a daňových odpisů monitoru a jejich vliv na základ daně v Kč

Rok	Účetní odpis	Zůstatková cena	Daňový odpis	Zůstatková cena	Rozdíl	Dopad na VH
2022	2 137	6 409	2 849	5 697	-712	snížení
2023	2 137	4 272	3 798	1 899	-1 661	snížení
2024	2 137	2 135	1 899	0	+238	zvýšení
2025	2 137	0	x	x	+2 137	zvýšení

Zdroj: Vlastní zpracování.

Daňová úspora u monitoru

Daňovou úsporou se rozumí možnost daňového subjektu, jak legálně snížit daň. Legálně snížit daň lze pomocí vyžití slev na dani, odčitatelných položek, uplatnění ztráty nebo pomocí daňových odpisů rovnoměrných či zrychlených. Daňovou úsporu může účetní jednotka využít v případě, kdy je její VH kladný a není ve ztrátě. Pro výpočet úspory na dani, je potřeba odečíst od sebe účetní rovnoměrné a daňové rovnoměrné odpisy. Pro komparaci byly vypočteny i odpisy daňové zrychlené. Následně rozdíl vynásobit sazbou 19 %.

V tabulce 29 je znázorněno kolik může společnost ušetřit na dani u monitoru, v případě rovnoměrného i zrychleného daňového odpisování. Pokud by jednotka počítala se zrychlenými odpisy, ušetřila by v prvních dvou letech na dani 450,87 Kč. Jelikož využívá rovnoměrné odpisy ušetřila na daních v letech 2022 a 2023 pouze 162,45 Kč. V posledních dvou letech by v případě zrychleného odpisování monitoru zaplatila na dani o 450,87 Kč více. Celkový dopad na daň z příjmů právnické osoby (dále jen PO) je nulový.

Tabulka 29 Úspory na dani u monitoru

Rok	Rovnoměrné daňové o.		Zrychlené daňové o.	
	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani
2022	+427	-81,13	-712	+135,28
2023	-1 282	+243,58	-1 661	+315,59
2024	-1 280	+243,20	+238	-45,22
2025	+2 135	-405,65	+2 135	-405,65
Celkem	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Komparace účetních a daňových odpisů softwaru

Z tabulky 30 je vidět že, software je účetně i daňově zcela odepsán v roce 2022. V prvních třech letech si účetní jednotka mohla snížit VH o 29 952 Kč, kvůli tomu, že byly daňové odpisy vyšší než účetní. V dalších třech letech byl VH naopak zvýšen, jelikož byly účetní odpisy vyšší. V tomto období byl VH navýšen o 47 572 Kč. V posledním roce odpisování má opět účetní jednotka možnost VH snížit, a to o 17 620 Kč.

Tabulka 30 Komparace účetních a daňových odpisů softwaru a jejich vliv na základ daně v Kč

Rok	Účetní odpis	Zůstatková cena	Daňový odpis	Zůstatková cena	Rozdíl	Dopad na VH
2016	12 334	209 666	21 143	200 857	-8 809	snížení
2017	37 000	172 666	52 857	148 000	-15 857	snížení
2018	37 000	135 666	42 286	105 714	-5 286	snížení
2019	37 000	98 666	31 714	74 000	+5 286	zvýšení
2020	37 000	61 666	21 143	52 857	+15 857	zvýšení
2021	37 000	24 666	10 571	42 286	+26 429	zvýšení
2022	24 666	0	42 286	0	-17 620	snížení

Zdroj: Vlastní zpracování.

Daňová úspora u softwaru

U softwaru lze určit pouze rozdíl u rovnoměrných účetních odpisů a zrychlených daňových. Rozdíl rovnoměrných účetních odpisů a rovnoměrných daňových odpisů je nulový, kvůli stejnému postupu výpočtu. V prvních třech letech mohla společnost ušetřit na dani 5 690,88 Kč. Naopak v letech 2019 až 2021 by zaplatila o 9 038,68 Kč více. Celkově je dopad na daň z příjmů PO nulový. Rozdíly a kolik se dalo ušetřit na dani, uvádí tabulka 31.

Tabulka 31 Úspory na dani u softwaru

Rok	Rovnoměrné daňové o.		Zrychlené daňové o.	
	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani
2016	0	0	-8 809	+1 673,71
2017	0	0	-15 857	+3 012,83
2018	0	0	-5 286	+1 004,34
2019	0	0	+5 286	-1 004,34
2020	0	0	+15 857	-3 012,83
2021	0	0	+26 429	-5 021,51
2022	0	0	-17 620	+3 347,80
Celkem	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Komparace účetních a daňových odpisů notebooku

Notebook je účetně odepsán v roce 2020 a daňově je odepsán již v roce 2018. Delší doba účetního odpisování je dána tím, že byl notebook v roce 2016 odepisován pouze 9 měsíců a v roce 2020 byl odepsán na zbývající dobu, tedy 3 měsíce. Protože jsou v prvních dvou letech odpisování daňové odpisy větší než účetní, může si účetní jednotka snížit VH o rozdíly v těchto letech. Naopak v období 2018 až 2020 musí VH zvýšit, jelikož účetní odpisy převyšují odpisy daňové. V tabulce 30 jsou přehledně zobrazeny rozdíly mezi odpisy a dopad na VH.

Tabulka 32 Komparace účetních a daňových odpisů notebooku a jejich vliv na základ daně v Kč

Rok	Účetní odpis	Zůstatková cena	Daňový odpis	Zůstatková cena	Rozdíl	Dopad na VH
2016	4 026	17 446	7 158	14 314	-3 132	snížení
2017	5 368	12 078	9 543	4 771	-4 175	snížení
2018	5 368	6 710	4 771	0	+597	zvýšení
2019	5 368	1 342	x	x	+5 368	zvýšení
2020	1 342	0	x	x	+1 342	zvýšení

Zdroj: Vlastní zpracování.

Daňová úspora u notebooku

U notebooku firma rovnoměrným způsobem v prvních třech letech ušetřila na dani 1 274,90 Kč. Pokud by počítala odpisy zrychlené ušetřila by ve stejném období naprosto stejnou částku. V tabulce 33 jsou zobrazeny veškeré úspory na dani u notebooku. Celkově je dopad na daň z příjmů PO opět nulový.

Tabulka 33 Úspora na dani u notebooku

Rok	Rovnoměrné daňové o.		Zrychlené daňové o.	
	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani
2016	-269	+51,11	-3 132	+595,08
2017	-3 221	+611,99	-4 175	+793,25
2018	-3 220	+611,80	+597	-113,43
2019	+5 368	-1 019,92	+5 368	-1 019,92
2020	+1 342	-254,98	+1 342	-254,98
Celkem	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Komparace účetních a daňových odpisů osobního automobilu

Z tabulky 31 vyplývá, že v obou případech byl osobní automobil zcela odepsán až v roce 2020. Co se týče snížení VH, to může společnost uplatnit v letech 2017 a 2020, jelikož v těchto letech byly daňové odpisy vyšší než účetní. V letech 2016, 2018 a 2019 naopak musí VH zvýšit o rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy.

Tabulka 34 Komparace účetních a daňových odpisů osobního automobilu a jejich vliv na základ daně v Kč

Rok	Účetní odpis	Zůstatková cena	Daňový odpis	Zůstatková cena	Rozdíl	Dopad na VH
2016	131 127	498 281	125 882	503 526	+5 245	zvýšení
2017	157 353	340 928	201 411	302 115	-44 058	snížení
2018	157 353	183 575	151 058	151 057	+6 295	zvýšení
2019	157 353	26 222	100 705	50 352	+56 648	zvýšení
2020	26 222	0	50 352	0	-24 130	snížení

Zdroj: Vlastní zpracování.

Daňová úspora u osobního automobilu

Jak lze vidět z tabulky 35v letech 2016 až 2019 bylo pomocí rovnoměrným daňových odpisů zapláceno o 21 625,61 Kč více na dani. Pokud by firma počítala se zrychlenými odpisy zaplatila by na dani pouze 4 584,70 Kč. Celkový dopad na daň z příjmů PO je nulový.

Tabulka 35 Úspory na dani u osobního automobilu

Rok	Rovnoměrné daňové o.		Zrychlené daňové o.	
	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani	Rozdíl od účetních o.	Ušetřeno na dani
2016	+61 892	-11 759,48	+5 245	-996,55
2017	+17 309	-3 288,71	-44 058	+8 371,02
2018	+17 309	-3 288,71	+6 295	-1 196,05
2019	+17 309	-3 288,71	+56 648	-10 763,12
2020	-113 819	+21 625,61	-24 130	+4 584,70
Celkem	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo vymežit problematiku dlouhodobého majetku z účetního a daňového hlediska. V teoretické části byl majetek popsán dle odpovídajících zákonů a odborné literatury. V praktické části byly vypočteny účetní a daňové odpisy konkrétního majetku společnosti.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti částí. V prvních dvou částech je majetek teoreticky popsán z účetního a daňového pohledu. První část se zabývá dlouhodobým majetkem z účetního hlediska. V této kapitole jsou popsány způsoby pořízení a ocenění majetku, účetní odpisy, odpisový plán a následné vyřazení majetku. Hlavní část první kapitoly se věnuje účetním odpisům a metodám jejich výpočtu. Účetní odpisy vyjadřují skutečné opotřebení majetku a účetní jednotka si je stanovuje sama. K dispozici jsou tři metody odpisování, a to časová, výkonová a komponentní. Druhá část popisuje majetek z daňového hlediska. Ačkoliv je vymezení majetku z věcného účetního i daňového pohledu stejné, je rozdílné co se týče finančního limitu. Podle ZDP se za DHM považují věci se vstupní cenou 80 000 Kč a vyšší. Kategorie DNM byla od 1.1.2021 podle ZDP zrušena. Z daňového pohledu slouží odpisy jako daňově uznatelný náklad, jelikož si pomocí nich může účetní jednotka snížit základ daně. U těchto odpisů lze využít buď rovnoměrného nebo zrychleného způsobu odpisování. V závěru druhé části jsou popsány situace, které vznikají v případě, kdy jsou účetní a daňové odpisy rozdílné.

Praktická část je rozdělena do tří kapitol. V první kapitole je charakterizován vybraný podnik, Liberecká IS, a.s. a jeho majetek. Společnost byla založena v roce 2002 a od té doby poskytuje služby v oblasti informačních technologií jak pro veřejnou správu, tak pro komerční subjekty. Největší část DHM společnosti tvoří samostatné movité věci a jejich soubory a DNM tvoří software. Společnost odepisuje majetek účetně i daňově rovnoměrným způsobem. V druhé kapitole jsou vypočteny účetní odpisy konkrétního majetku, a to: monitoru, softwaru, notebooku a osobního automobilu. Aby mohlo být vyhodnoceno, který způsob odpisování je efektivnější byly vypočteny i účetní odpisy zrychlené. V této části jsou také vypočteny daňové odpisy. Co se týče daňových odpisů softwaru, ty se počítají stejně jako účetní, protože od 1.1.2021 došlo ke zrušení kategorie nehmotného majetku a není možné software zařadit do příslušné odpisové skupiny. V poslední kapitole praktické části jsou mezi sebou porovnány rovnoměrné účetní odpisy a zrychlené daňové odpisy majetku.

Následně je mezi těmito odpisy spočítán rozdíl a dopad na VH. V případě, že jsou daňové odpisy vyšší než účetní, může si účetní jednotka snížit VH o rozdíl mezi odpisy. V opačném případě je VH zvýšen o daný rozdíl. U každého majetku je ještě vypočtena daňová úspora. Ta lze využít pouze v případě, kdy je VH kladný a podnik není ve ztrátě. Zjistit kolik podnik ušetří na dani lze pomocí komparace účetních rovnoměrných odpisů s daňovými rovnoměrnými a zrychlenými odpisy. Následně se rozdíl vynásobí sazbou pro daň z příjmů PO, která činí 19 %. Celková daňová úspora u veškerého majetku je na konci odpisování stejná, proto nelze říci, která metoda odpisování je pro podnik výhodnější.

Způsob odpisování, který si na začátku podnik zvolí nelze v průběhu měnit. V případě daňových odpisů je majetek zařazen do odpisové skupiny, ale v případě účetních odpisů je na účetní jednotce, jak dlouho bude majetek odepisovat. Proto je vhodné aby při pořízení nového majetku účetní jednotka zvážila všechny varianty a rozhodla, která pro ni bude nejvýhodnější.

Cílem bylo zjistit, jaký způsob odpisování je pro společnost výhodnější. Výsledné výpočty prokázaly, že u veškerého majetku byl nulový dopad na daň z příjmů PO. To vedlo k vyrovnání daňové povinnosti podniku. Hlavním doporučením je, aby se firma do budoucna rozhodla, zda chce spíše minimalizovat ztrátu a tím snížit daňovou povinnost. Nebo naopak dosahovat co největšího zisku, ale navyšovat daňovou povinnost. V případě, že firma očekává zisk, bylo by výhodnější použít metodu zrychlených daňových odpisů. Na konci kalendářního období, by si tak mohl podnik odečíst od nákladů co nejvyšší částky, které by snížily daňový základ. Případné využívání daňových rovnoměrných odpisů by vedlo k podstatnějšímu zvýšení základu daně.

Seznam použité literatury

- BARTUŠKOVÁ, Lenka, 2021. *Přehledná pravidla pro účetní odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku*. money.cz [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/ucetni-odpisy-dlouhodobeho-hmotneho-a-nehmotneho-majetku/>
- BĚHOUNEK, Pavel a Ingrid BĚHOUNKOVÁ, 2022. *Daňové odpisy 2021/ 2022*. behounek.eu [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://www.behounek.eu/1/odpisovany-majetek/>
- Česko. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991. ISSN 1211-1244.
- Česko. Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992. ISSN 1211-1244.
- Česko. Vyhláška č. 500 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. ISSN 1211-1244.
- Česko. České účetní standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. In: Ministerstvo financí ČR. [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/ceske-ucetni-standardy-pro-ucetnictvi-st/2016/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-c-710-pr-23618>
- DUŠEK Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2021. *Daňová evidence podnikatelů 2022*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3593-6.
- HALABRINOVÁ, Dagmar, 2016. *Praktický průvodce podnikatele aneb jak vést daňovou evidenci*. Nakladatelství Aprofitail Czech republic. ISBN 978-80-905622-2-6.
- HASPROVÁ, Olga a Zdeněk BRABEC, 2019. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. Technická univerzita v Liberci. ISBN 978-80-7494-490-1.
- HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ, 2017. *Účetnictví I, Aplikace principů a technik – 3., aktualizované vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0331-7.
- IDoklad, 2021. *Odpisy majetku v daňové evidenci: jak je spočítat* [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-a-danove-odpisy-majetku/>
- Interní směrnice společnosti Liberecká IS, a.s. 2022.
- JINDROVÁ, Blanka, 2021. *Účetní odpisy*. Du.cz [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 21. května 2021. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/ucetni-odpisy-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es4XQMkyMVpZ55alh1F7sC0/>

JUSTICE.CZ. Veřejný rejstřík a sbírka listin: Liberecká IS, a.s. [online]. [cit. 2022-06-14]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=198189&typ=PLATNY>

KADLEC, Michal, 2013. *Účetní a daňové odpisy majetku*. portál.POHODA.cz [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-a-danove-odpisy-majetku/>

KADLEC, Michal, 2021. *Dary – dočasné změny pro roky 2020 a 2021*. portál.POHODA.cz [online]. [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/dary-%E2%80%93-docasne-zmeny-pro-roky-2020-a-2021/>

KOMRSKOVÁ Sofia a Helena STUHLÍKOVÁ, 2016. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka*. Olomouc: Nakladatelství ANAG. ISBN 978-80-7554-051-5.

LIBERECKAIS, 2021. *O nás* [online]. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://www.libereckais.cz/o_nas.html

MATEI, Nicoleta Cristina, 2019. *Reversible Depreciation of Property, Plant and Equipment – Tax Implications vs. Ensuring the Quality of the Accounting Information* [online]. ISSN 2343-9742. Dostupné z: <https://www.proquest.com/scholarly-journals/reversible-depreciation-property-plant-equipment/docview/2354300660/se-2>

MONEUS, 2019. *Rovnoměrné nebo zrychlené odpisy. Jaké zvolit?* [online]. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://www.moneus.cz/rovnomerne-nebo-zrychlene-odpisy/>

NOVÁK, Pavel, 2011. *Odpisování majetku účetní - komponentní odpisy*. Du.cz [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 7. února 2011. [cit. 2022-06-06]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/odpisovani-majetku-ucetni-komponentni-odpisy-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EjNMStbmYQh8MdH4wt0iqF8/>

NOVOTNÝ, Pavel, 2022. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2022*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3597-4.

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK, 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. Olomouc: Nakladatelství ANAG. ISBN 978-80-7554-063-8.

SKÁLOVÁ, Jana a Anna SUKOVÁ a kolektiv, 2021. *Podvojně účetnictví 2021*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3107-5.

STROUHAL, Jiří, Ivan BRYCHTA, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAŘOVÁ a Yveta PŠENKOVÁ, 2021. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2021*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-040-0.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. *Jak číst účetní výkazy*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3184-6.

TPA Česká republika, 2021. *Dlouhodobý majetek – změny dle novely zákona o daních z příjmů 2021*. [online]. [cit. 2022-06-07]. Dostupné z: <https://www.tpa-group.cz/cs/dlouhodoby-majetek-zmeny-dle-novely-zakona-o-danich-z-prijmu-2021/>

VALOUCH, Petr, 2012. *Účetní a daňové odpisy 2012*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4114-7.

VLČKOVÁ, Miroslava, 2021. *Základní principy a postupy v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-928-4.

Výroční zpráva Liberecká IS, a.s., 2002.

Seznam příloh

Příloha A Odpisové skupiny hmotného majetku.....	66
Příloha B Roční odpisové sazby pro daňové rovnoměrné odpisování.....	67
Příloha C Koeficienty pro daňové zrychlené odpisování.....	68
Příloha D Odpisový plán DM pořízeného od 1.1.2021	69

Příloha A Odpisové skupiny hmotného majetku

Odpisové skupiny a doba odepisování majetku		
Číslo odpisové skupiny	Příklady majetku	Počet let odepisování
1	notebooky, nářadí, kancelářská technika	3
2	osobní a nákladní auta, nábytek, TV, pracovní stroje	5
3	výtahy, lodě, kotle a vytápění	10
4	budovy ze dřeva a plastů, osvětlení budov, plynovody	20
5	výrobní budovy, mosty, silnice	30
6	administrativní budovy, školy, kulturní památky	50

Zdroj: idoklad.cz, 2021

Příloha B Roční odpisové sazby pro daňové rovnoměrné odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
01	20	40	33,3
02	11	22,25	20
03	5,5	10,5	10
04	2,15	5,15	5,0
05	1,4	3,4	3,4
06	1,02	2,02	2

Zdroj: moneus.cz, 2019

Příloha C Koeficienty pro daňové zrychlené odpisování

Koeficient pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování
01	3	4
02	5	6
03	10	11
04	20	21
05	30	31
06	50	51

Zdroj: moneus.cz, 2019

Příloha D Odpisový plán DM pořízeného od 1.1.2021

Skupina	Podskupina	Typ účetního odpisu	Účetní odpisová doba v letech
Software	SW nad 60 tis. Kč	TOMK	6
Software	SW od 5 do 60 tis. Kč	TOMK	3
Ostatní DM	ostatní DNM	TOMK	Individuální přístup k účetní době životnosti
Dopravní prostředky	auto	TOMK	4
Inventář nad 80 tis. Kč	ostatní DHM	TOMK	4
Telefony od 5 tis. Kč	stolní telefon	TOMK	2
	mobilní telefon	TOMK	2
Inventář od 5 do 80 tis. Kč	nábytek	TOMK	4
	židle, křesla	TOMK	2
	ostatní kancelářské vybavení mimo IT povahy	TOMK	3
IT zařízení od 5 do 80 tis. Kč	monitor	TOMK	4
	optické a fotografické přístroje	TOMK	3
	ostatní jinde neuvedené	TOMK	2
	osvětlovací technika	TOMK	4
	PC, notebook, ezDOck	TOM	4
	server, Rack, diskové pole, aktivní prvek, optický rozvaděč	TOMK	4
	ziskárna, kopírka, skener	TOMK	4
	UPS	TOMK	4
IT zařízení nad 80 tis. Kč	optické a fotografické přístroje	TOMK	3

	ostatní jinde neuvedené	TOMK	3
	osvětlovací technika	TOMK	4
	PC, notebook, ezDock	TOMK	4
	server, Rack, diskové pole, aktivní prvek, optický rozvaděč	TOMK	5
	tiskárna, kopírka, skener	TOMK	4
	UPS	TOMK	4
Stavby MAN	trasa	TOMK	20
	optický kabel	TOMK	20

Zdroj: Vlastní zpracování na základě poskytnutých dat společnosti